

Informācijas pieejamība

Publicēts: 10.03.2021.

Informācijas laikmetā iespējas un prasmes piekļūt informācijai ietekmē cilvēktiesības, attīstību, demokrātiju un cilvēku privāto dzīvi. Informācijas pieejamība ir kļuvusi par neatņemamu vārda brīvības sastāvdaļu, kas stiprina dzimumu līdztiesību un veselības aprūpi, sekmē efektīvu un atbildīgu institūciju darbību, kā arī ierobežo korupciju. Tā ir zināšanu sabiedrības veidošanas stūrakmens, tādēļ jau kopš savas darbības pirmsākumiem UNESCO ir veicinājis un iestājies par informācijas pieejamību visā pasaulē.

Apliecinot UNESCO centienus, ANO Ģenerālā asambleja noteica, ka UNESCO pārziņā būs 16. Ilgtspējīgas attīstības mērķa 10. apakšmērķa – nodrošināt publisku piekļuvi informācijai un aizsargāt pamatbrīvības saskaņā ar valstu tiesību aktiem un starptautiskajiem nolīgumiem – uzraudzība.

Dalīšanās ar informāciju un zināšanām veicina attīstību, tādēļ UNESCO uzsver, ka piekļuve internetam, kur atrodama iedzīvotājiem svarīga informācija, ir neatņemama modernas sabiedrības sastāvdaļa, tāpat ir svarīgi apgūt pamatprasmes darbā ar datoru un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošanu. Savukārt pārdomātu un drošu tehnoloģiju lietošanu sekmē informācijpratība.

UNESCO aizstāv atvērtību saturā, tehnoloģijās un procesos ar izpratnes veicināšanas, politikas veidošanas un kapacitātes stiprināšanas palīdzību. Starp šiem atvērtajiem risinājumiem ir atvērtie izglītības resursi, atvērta piekļuve zinātniskai informācijai, bezmaksas un atklāta pirmkoda programmatūra, atvērtas mācību platformas un tālmācība. Tie palīdz pētniekiem atvieglot piekļuvi un dalīšanos ar datiem, savukārt izglītojamiem un izglītotājiem visā pasaulē dod vēl nepieredzētu piekļuvi zināšanām un informācijai.

Informācijas pieejamība sevī ietver arī piekļuvi daudzveidīgam saturam dažādās valodās, ko UNESCO veicina ar leteikuma par daudzvalodības veicināšanu un izmantošanu un kibertelpas vispārēju pieejamību (2003.gada 15.oktobris) palīdzību. UNESCO ir arī izveidojis programmu „Informācija visiem”, kā arī aktīvi iesaistās starptautiska līmeņa debatēs par interneta pārvaldību, piedaloties Interneta pārvaldības forumā un Pasaules informācijas sabiedrības samitā.

 [Ieteikums par daudzvalodības veicināšanu un izmantošanu un kibertelpas vispārēju pieejamību, 2003](#)

Pasaules informācijas sabiedrības
samits

[Skatīt vairāk](#)

Programma “Informācija visiem”

[Skatīt vairāk](#)

Atvērtie izglītības
resursi

[Skatīt vairāk](#)

<https://www.unesco.lv/lv/informacijas-pieejamiba>